

е въпросъ само до външното робство, има по-страшно робство — вътрешното. Казано е въ Писанието: „Който грѣши, робъ е на грѣха“. Да грѣши човѣкъ, това значи, да бѫде вътрешно поробенъ; вътрешното робство води къмъ смъртта. Човѣкъ може лесно да се освободи отъ смъртта. — Какъ? — Като престане да грѣши, като даде предимство на Божественото Начало въ себе си. Дайте първо място на Бога въ себе си, а после на човѣка, т. е. на Авраама. Не казвайте, че по-горенъ отъ човѣка нѣма. Преди Авраама бѣше Богъ, Христосъ, великиятъ принципъ — Любовъта.

Като не разбирашъ дълбокия смисълъ на живота и на отношенията си къмъ Първата Причина, хората започватъ да критикуватъ Провидението и сами се излагатъ на опасности. Така единъ полковникъ критикувалъ главнокомандуващия руската армия, генералъ Кутузовъ, за отстѣплението, които правѣлъ предъ Наполеона. Кутузовъ ималъ велики планъ, който полковникътъ не разбираше, и затова критикувалъ тактиката на генерала. По отношение военната тактика, Наполеонъ бѣше гений, а Кутузовъ — талантъ, поради което последниятъ ценѣше методите, съ които Наполеонъ действуваше. Обаче, Кутузовъ имаше предъ видъ интересите на руския народъ и отстѣпваше планомѣрно. Единъ денъ Кутузовъ посетилъ полковника въ частта му и го намѣрилъ въ домашна, интимна обстановка предъ войниците си: облѣченъ съ халатъ и съ чаша чай на масата. Това било обичай на полковника. Като видѣлъ генерала предъ себе си, полковникътъ станалъ на крака, козиравалъ почтително и останалъ на мястото си смутенъ и изненаданъ. Генералътъ се приближилъ любезно къмъ него, хваналъ го подъ ръка и го помолилъ да го разведе изъ лагера, да разгледа положението, въ което се намирала частта му. Полковникътъ давалъ обяснения за всичко, но се чувствуvalъ крайно засраменъ, да обикаля цѣлия лагерь съ халатъ подъ ръка съ генерала. Като свѣршили обиколката, генералътъ се рѣкувалъ съ полковника, благодарилиъ му и казалъ, че и другъ путь ще го посети. Полковникътъ си взелъ бележка отъ случая, и втори путь не си позволилъ да излиза предъ войниците си въ домашно облѣкло и да пие чай предъ тѣхъ. Той се трогналъ отъ тактичната и благородна постѣпка на Куту-